

DÜNYA GÜCÜ : OSMANLI DEVLETİ (1453 – 1600)

1. Osmanlı merkez teşkilatında mutlak otorite padişaha aitti. İlk Türk devletlerinden beri var olan hükümdarlık makamının kutsal olduğu inancı Osmanlılarda Allah'ın takdiri ve nasip etmesi olarak yorumlandı. Hükümdarlar Şer'i esaslara aykırı davranamaz ve yine bu esaslara aykırı kanun çıkaramazlardı.

Yukarıdaki bilgilere göre Osmanlı yönetim anlayışı ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Monarşik bir anlayış ile yönetildiği
B) Teokratik anlayışın var olduğu
C) Hükümdarın yetkilerinin sınırsız olduğu
D) Hukukun dinsel kaynaklardan beslendiği
E) Hükümdarın yasama gücüne sahip olduğu

2. Osmanlı Devleti'nde;

- I. Murat Dönemine kadar var olan "Ülke hanedanın ortak malıdır" anlayışı "Ülke padişah ve oğullarının malıdır" şeklinde değiştirilmiştir.
- II. Mehmet Dönemi'nde çıkarılan kanunnamelerde "Tahta çıkan hükümdarın kardeşlerini öldürebileceği" hükme bağlanmıştır.

Yukarıda bahsedilen her iki uygulamanın;

- I. Devletin merkezi gücünü artırma,
II. Egemenlik biçimini değiştirme,
III. Kut anlayışına son verme

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde sınırların genişlemesine paralel olarak ortaya çıkmış bir durum değildir?

- A) Ülkenin eyalet, sancak, kaza ve köy gibi birimlere ayrılması
B) Donanma ve kara kuvvetleri birliklerinin oluşturulması
C) Şer'i hukuk uygulamalarının dikkate alınması
D) Divan-ı Hümayun'un üye sayısının artırılması
E) Yeni görev makamları oluşturularak tayin işlemlerinin yapılması

4. Fatih Devri'ne kadar Osmanlı Devleti'ne tımar miktarı ve dağıtımı konusunda çeşitli karışıklıklar yaşanıyordu. Ancak bu dönemden sonraki tahrirlerde tımar sahipleri ve tasarrufları altında bulunan dirliklerin bulunduğu köy ve mezra adları ve hisseleri kayıt altına alındı.

Buna göre;

- I. Fatih Dönemi'nden itibaren tımar sisteminin bir düzene oturduğu,
II. Yönetim ve maliye sistemindeki bazı aksamaların giderildiği,
III. Dirliklerin dağıtımı ile ilgili bilgilerin kayıt altına alındığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti'nde eyalet askerleri sınıfında yer alan tımarlı sipahiler hazineden nakit maaş almazlardı. Devlet, bu askerlere hizmetleri karşılığında maaş karşılığı olarak dirlik adı verilen toprak gelirlerini verirdi. Dirlik sahibi olan bu askerler savaş zamanı savaşa katılır, barış zamanı ise kendilerine dirlik olarak verilen topraklarda iç güvenlik ve tarımsal faaliyetleri kontrol ederlerdi. Halktan devletin belirlediği miktardaki vergileri toplama yetkileri de bulunmaktaydı.

Yukarıdaki bilgiler ışığında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Tımarlı sipahiler hazineye nakit yükü getirmemiştir.
B) Tımarlı sipahilerin belirlenmesinde devşirme uygulamasına gidilmiştir.
C) Dirlik, toprağın mülkiyetini değil hizmetin karşılığı olarak belirlenen vergi geliri miktarını içermektedir.
D) Devlet, mali, idari, askeri ve sosyal yapıyı korumak ve geliştirmek için tımar sistemini oluşturmuştur.
E) Devlet, toprakların boş kalmasını engelleyerek üretimin sürekli yapılmasına çalışmıştır.

6. Osmanlı Devleti'nde kuruluş döneminde kapıkulu piyadeleri dört sınıftan oluşurken yükseliş döneminde Top Arabacıları, Lağımıcılar, Humbaracılar ve Bastancılar sınıfı da bu sınıfın içerisinde yer almaya başlamıştır.

Bu durum,

- I. Osmanlı'nın silah teknolojisinde ilerleme kaydettiğini,
II. Saray ve çevresinin güvenliğinin artırılmak istendiğini,
III. Kale kuşatmalarında değişik yol ve yöntemlerin denendiğini

çıkarımlarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

DÜNYA GÜCÜ : OSMANLI DEVLETİ (1453 – 1600)

7. Kişilerin kendine ait menkul, gayrimenkul mallarını veya paralarını toplum yararına oluşturulacak, daimi kamu hizmeti verecek kuruluşlara bağışlamasına veya oluşturmasına vakıf denilmiştir.

Buna göre, vakıf sistemi ile aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Halkın sağlık ve eğitim ihtiyacını karşılamak
B) Düzenli ordunun erzak ve barınma ihtiyacını karşılamak
C) Yerleşim yerlerinin sosyokültürel ihtiyaçlarını gidermek
D) Yol, han ve kervansarayların yapım ve işletilmesini sağlamak
E) Eğitim sisteminin ve bilimsel çalışmaların devamını sağlamak

8. **Osmanlı Devleti'nin klasik dönem kültür ve medeniyetinin oluşmasında;**

- I. Orta Asya Türk gelenekleri
II. İslam Medeniyeti'ne ait kültürel değerler
III. Fethedilen coğrafyalardaki kültürel unsurlar

yukarıda verilenlerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

9. **Osmanlı Devleti'ni kendisinden önceki Türk-İslam devletlerinden daha uzun süre yaşatan en önemli neden aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Merkezi otoriteyi korumaya önem vermesi
B) Adalet ve hoşgörü anlayışıyla hareket etmesi
C) Gaza ve cihat anlayışı ile hareket etmesi
D) Tımar sistemini etkin şekilde kullanması
E) Fethettiği topraklarda iskan siyaseti uygulaması

10. Osmanlı Devleti'nde Divanihümayun'da toplumu ilgilendiren idari, mali ve askeri konular ile yöneticilerin kendi başlarına karar veremedikleri meseleler görüşülür, karara bağlanır ve padişah onayına sunulurdu. Burada alınan kararlar Şeyhülislam fetvasından sonra yürürlüğe girerdi.

Yukarıdaki bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Divanihümayunun kararlarının dine uygunluğu denetlenmiştir.
B) Hükümdar yürütmenin başındadır.
C) Devlet anlayışında dinsel kurallar etkilidir.
D) Şeyhülislam Divanihümayun'un başıdır.
E) Divanihümayun devlet işlerinin görüşüldüğü bir yerdir.

11. Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan Gayrimüslim ahalie hoşgörülü davranmış, dillerinde, inançlarında, kendi aralarındaki ilişkilerde onları serbest bırakmıştır. Böylece Musevi ve Hristiyan ahalie serbestlik içinde dinî ve millî kültürlerini korumuşlardır.

Bu bilgilere bakarak,

- I. Osmanlı Devleti'nde millet sistemi inanç temeline göre şekillenmiştir.
II. Osmanlı Devleti, azınlıkların ulusal benliklerini korumalarını kolaylaştırmıştır.
III. Osmanlı Devleti'nin toplumsal yapısının şekillenmesinde ırk esasî dikkate alınmamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

12. Osmanlı padişahları bir bölgenin adil şekilde yönetimi için buralara iki farklı yetkili atamıştır. Bunlardan birisi hükümdarın yürütme yetkisini temsil eden askeri kökenli bey, diğeri ise sultanın yasama yetkisini temsil eden ulema kökenli kadıydı. Kadı kararlarını uygulamada beye karşı sorumlu değildi.

Bu bilgilere göre, Osmanlı Devleti'nde;

- I. Adalet anlayışının objektifliğine dikkat edildiği,
II. Güçler ayrılığı benzeri bir uygulamanın var olduğu,
III. Kadı'nın taşradaki idari görevliden bağımsız olduğu
- durumlarından hangilerinin varlığından söz edilebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

MEB 2016 - 2017